

---

*Odbor za razvoj
predsednik*

25.1.2024

Johan Van Overtveldt
predsednik
Odbor za proračun
BRUSELJ

Zadeva: Mnenje o smernicah za proračun za leto 2025 – oddelek III (2023/2220(BUI))

Spoštovani gospod predsednik!

Odbor za razvoj je bil v okviru postopka iz naslova zadolžen, da pripravi mnenje in ga predloži vašemu odboru. Na seji dne 28. novembra 2023 je odbor odločil, da bo pripravil mnenje v obliki pisma.

Odbor za razvoj je vprašanje obravnaval na seji dne 24. januarja 2024. Na seji¹ se je odločil, da Odbor za proračun, kot pristojni odbor, pozove, da v predlog resolucije, ki ga bo sprejel, vključi pobude, navedene v nadaljevanju.

S spoštovanjem!

Tomas Tobé

---

¹ Pri končnem glasovanju so bili navzoči: Pierrette Herzberger-Fofana (prva podpredsednica), Mercedes Bresso (druga podpredsednica), Stéphane Bijoux (tretji podpredsednik), Erik Marquardt (četrti podpredsednik), Alessandra Basso, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Christophe Clergeau, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Janina Ochojska, Eleni Stavrou, Riho Terras (namesto Christiana Sagartza v skladu s členom 209(7)), Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok in Carlos Zorrinho.

POBUDE

Posledice revizije večletnega finančnega okvira za proračun EU za leto 2025

1. ponovno poziva, naj se EU opremi z viri, ki bodo zagotovili njen pomen v vse bolj zapletenem geopolitičnem kontekstu ter ustrezali njenim ambicijam in svetovnim zavezam, ki izhajajo iz Evropskega soglasja o razvoju, ciljev trajnostnega razvoja in ciljev Pariškega sporazuma;
2. zato je zaskrbljen, da bo pristop držav članic k reviziji večletnega finančnega okvira, kot je določen v pogajalskem okviru za večletni finančni okvir, ki ga je 15. decembra 2023 predstavil predsednik Evropskega sveta, privedel do proračuna za leto 2025, ki EU ne bo omogočal, da zaščiti svoj pozitiven učinek na svetovnem prizorišču, poveča svoj geopolitični vpliv, se odziva na pričakovanja partnerskih držav in okrepi svoj status zanesljive zaveznice v razvojnem sodelovanju, niti ne bo mogel zadostiti humanitarnim potrebam brez primere na svetovni ravni; je zaskrbljen, da bo takšna revizija privedla do prerazporeditev iz proračunskih vrstic, ki podpirajo sodelovanje s svetovnim jugom; ponovno izraža zaskrbljenost, ker EU izgublja vpliv in prepoznavnost zaradi alternativnih ponudb Kitajske in Rusije;
3. opozarja, da se Parlament dosledno zavzema za zadostne zmogljivosti EU za reševanje perečih svetovnih izzivov in dosledno zahteva višji proračun za zunanje delovanje v razdelku 6 „Sosedstvo in svet“ ter da je v resoluciji z dne 12. decembra 2023 o izvajanju Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (NDICI-GE) poudarjeno, da vmesni pregled večletnega finančnega okvira za leto 2024 v nobenem primeru ne bi smel povzročiti zmanjšanja ali prerazporeditve sredstev instrumenta NDICI-GE med dolgoročne tematske in geografske programe; poudarja, da uredba NDICI-GE med drugim določa, da bi bilo treba dodeljena finančna sredstva, predvidena za geografske programe za sosedstvo in podsaharsko Afriko, samo povečati, glede na posebno prednost, ki jo Unija namenja tem regijam;
4. opozarja na politično zavezo v zvezi z vključitvijo Evropskega razvojnega sklada v proračun (v smislu prožnosti, predvidljivosti in prenosov) ter je zaskrbljen, da bo izničena s prerazporeditvami med proračunskimi vrsticami, kot so predvidene v skladu s pristopom Sveta k reviziji večletnega finančnega okvira;
5. opozarja na zavezo EU in držav članic, da bodo do leta 2030 povečale uradno razvojno pomoč na 0,7 % bruto nacionalnega dohodka, ter poziva Komisijo in države članice, naj jo spoštujejo pri proračunu za leto 2025 in reviziji večletnega finančnega okvira; ugotavlja, da so se države članice, ki so se EU pridružile po letu 2002, zavezale, da bodo poskušale doseči 0,33 % BND za uradno razvojno pomoč; pozdravlja dosedanja prizadevanja teh in drugih držav članic za postopno povečanje porabe za uradno razvojno pomoč; jih spodbuja, naj nadaljujejo s temi prizadevanji;
6. opozarja na cilj porabe v višini 10 % na področju biotske raznovrstnosti za leti 2026 in 2027 in cilj porabe za podnebne ukrepe v višini 30 % v sedanjem večletnem finančnem okviru ter da mora ta okvir izpolniti svoje globalne finančne obveznosti v okviru OZN in zaveze za sklad za izgubo in škodo;

7. ponovno potrjuje tudi zavezo iz instrumenta NDICI-GE v zvezi z obravnavanjem temeljnih vzrokov za nedovoljene migracije in prisilno razseljevanje; meni, da bi bilo treba brez poseganja v nepredvidene okoliščine spoštovati zavezo iz instrumenta, da se okvirno 10 % njegovih finančnih sredstev nameni ukrepom, ki podpirajo upravljanje in vodenje na področju migracij in prisilnega razseljevanja v okviru ciljev instrumenta, ter da se ta klavzula ne bi smela ponovno odpreti; vendar ugotavlja, da je 14 % sredstev, dodeljenih v letu 2021, prispevalo k cilju porabe na področju migracij; pričakuje, da bo redno prejemal obsežne najnovejše informacije o trenutnem stanju;
8. glede na navedeno od Komisije zahteva jasno analizo s podrobno razčlenitvijo vplivov, ki jih bo imela revizija večletnega finančnega okvira na preostalo finančno načrtovanje v okviru razdelka 6;

Vse večje humanitarne potrebe glede na zmanjševanje zmogljivosti EU

9. opozarja, da so se humanitarne potrebe v zadnjih letih dramatično povečale zaradi kriz in naravnih nesreč po vsem svetu, kar je občutno povečalo neenakosti in povzročilo svetovne učinke prelivanja, ter da posledično humanitarna pomoč ostaja eden od instrumentov pod največjim pritiskom v okviru politike EU na področju zunanjega delovanja ter da je stalno odvisna od priložnostnih proračunskih okrepitev;
10. je zato zaskrbljen zaradi predloga, da se rezerva za solidarnost in nujno pomoč (SEAR) razdeli na način, ki bo koristil le rezervi za evropsko solidarnost (EUSF) in zmanjšal sredstva za humanitarne pomoči, in sicer z znatnim zmanjšanjem morebitnih okrepitev SEAR za instrument za humanitarne pomoči (HUMA), kar bi pomenilo približno 15-odstotno zmanjšanje za instrument HUMA v primerjavi s povprečjem v obdobju 2021–2023;
11. opozarja, da so humanitarne potrebe na najvišji ravni doslej¹ in da po ocenah Komisije dejanske potrebe presegajo prvotna sredstva za humanitarne pomoči za 7,9 milijarde EUR v obdobju 2024–2027, medtem ko so se humanitarna sredstva Ekipe Evropa zmanjšala s 45 % (2019) na 30 % globalnega humanitarnega odziva (2022); opominja, da so ženske in otroci, starejši in invalidi posebej ranljive skupine, ki so najbolj prizadete zaradi omejenega dostopa do humanitarne pomoči;
12. poziva Svet, naj spoštuje svoje sklepe iz maja 2022 o zapolnitvi vrzeli v financiranju humanitarne pomoči in poleg tega poudarja, upoštevajoč nezadostne rezerve, da je treba povečati instrument HUMA v proračunu EU za leto 2025; poleg tega poudarja, da so nujno potrebna večja prizadevanja za razširitev baze virov za humanitarne ukrepe, pri čemer je treba uporabiti sredstva tradicionalnih, novih in potencialnih donatorjev, zasebnega sektorja in drugih deležnikov;

Izčrpavanje rezerve in odsotnost prožnosti za odzivanje na nepričakovane potrebe

13. je zaskrbljen zaradi zgodnjega izčrpanja rezerve za „nastajajoče izzive in prednostne naloge“ instrumenta NDICI-GE, od katere je bilo 80 % porabljenih ali dodeljenih že marca 2023, ta trend pa bi se le še poslabšal v skladu s pogajalskim okvirom za revizijo

---

¹ Po podatkih OZN humanitarne pomoči danes potrebuje 363 milijonov ljudi, kar je približno 150 % več kot leta 2019 in 32 % več kot v začetku leta 2022.

večletnega finančnega okvira z dne 15. decembra 2023; poudarja, da to izniči utemeljitev rezerve kot prožne rezerve za odzivanje na nepričakovane potrebe in politično zavezo, povezano z vključitvijo Evropskega razvojnega sklada v proračun, in je zaskrbljen, da bi bila lahko glede na sporazum Samoje z državami AKP ogrožena verodostojnost EU;

14. ponovno izraža svojo neomajno podporo Ukrajini, v vseh njenih razsežnostih, vključno s humanitarno pomočjo, obnovo in modernizacijo, pri soočanju z rusko vojaško agresijo, ki poteka; vendar poudarja, da ta podpora ne bi smela biti v škodo svetovnega juga; ugotavlja, da je lahko financiranje pomoči Ukrajini iz rezerve namesto z ustreznimi proračunskimi viri to rezervo preveč izčrpalo, zaradi česar se bo instrument NDICI-GE težje odzival na nepredvidene izzive; pozdravlja predlog Komisije o vzpostavitvi instrumenta za Ukrajino, ki naj bi tej državi zagotovil trajnostno dolgoročno financiranje, tako da sposobnost instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje za soočanje s prihodnjimi izzivi ne bo okrnjena;
15. je zaskrbljen, ker so bile prilagodljivosti in rezerve iz razdelka 6 že bistveno uporabljene pred revizijo večletnega finančnega okvira, zaradi česar je proračun za leto 2025 močno omejen za odziv na nove izzive ali celo izvajanje novih naložb oziroma zavez za svetovne skupne dobrine; poudarja, da je Komisija opredelila zelo omejene možnosti za prerazporeditev, saj je instrument NDICI-GE v obdobju 2025–2027 omejen zaradi zmanjšanja profila finančnega načrtovanja in da bi vse nadaljnje prerazporeditve vplivale na dvostransko sodelovanje s partnerskimi državami;
16. opozarja, da predvidevanja glede obrestne mere za Next Generation EU kažejo, da v letu 2025 in dalje brez revizije večletnega finančnega okvira ne bo na voljo prilagodljivost v posebnih instrumentih; slednje in izčrpavanje rezerve omejujeta zmogljivost EU na področju zunanjega delovanja in humanitarne pomoči.

**PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE,
OD KATERIH JE PRIPRAVLJAVEC MNENJA PREJEL PRISPEVKE**

Pripravlavec mnenja kot izključno pristojen izjavlja, da ni prejel nobenih prispevkov od subjektov ali oseb, ki bi jih bilo treba navesti v tej prilogi v smislu člena 8 Priloge I Poslovnika.